

Evaluatie 2016

Commissie Mobiliteit en Openbare Werken

22/06/2017

Tevredenheidsmeting

Beheersovereenkomst & ondernemingsplan

Roger Kesteloot
Directeur-generaal

Evaluatie 2016

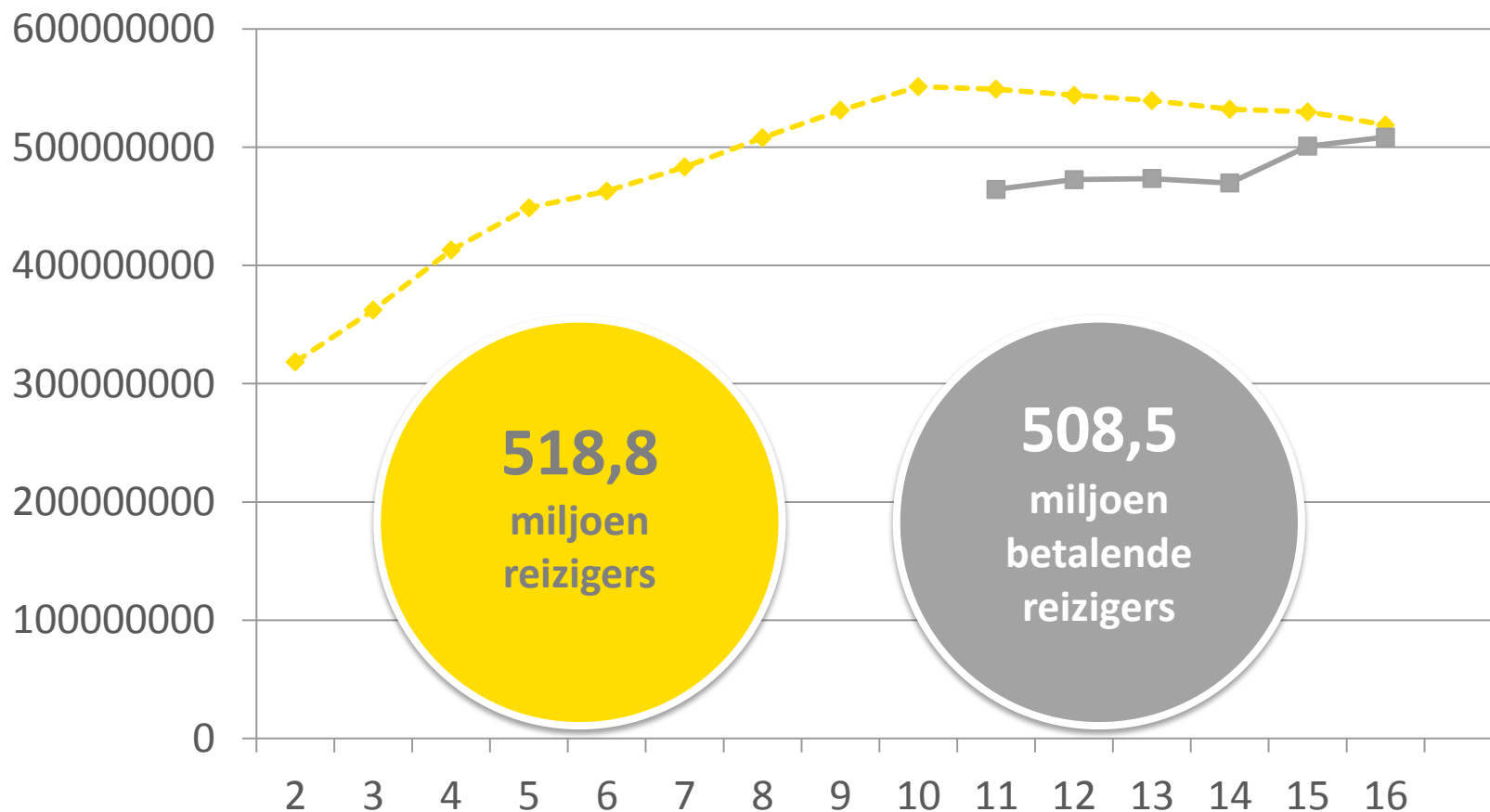

22/06/2017

Dia 2

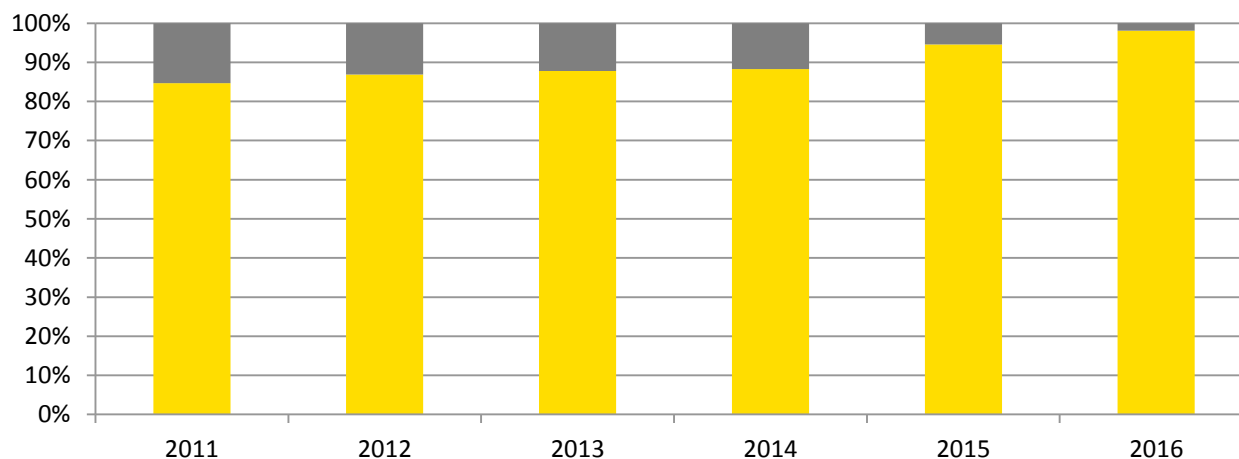

Reizigers

Aandeel reizigers & aantal betalende reizigers

	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Aantal reizigers	549.072.673	544.033.069	539.512.672	532.152.569	529.897.233	518.818.048
Aantal betalende reizigers	464.398.217	472.677.809	473.522.439	469.781.074	500.949.430	508.504.141
%	84,58%	86,88%	87,77%	88,28%	94,54%	98,05%

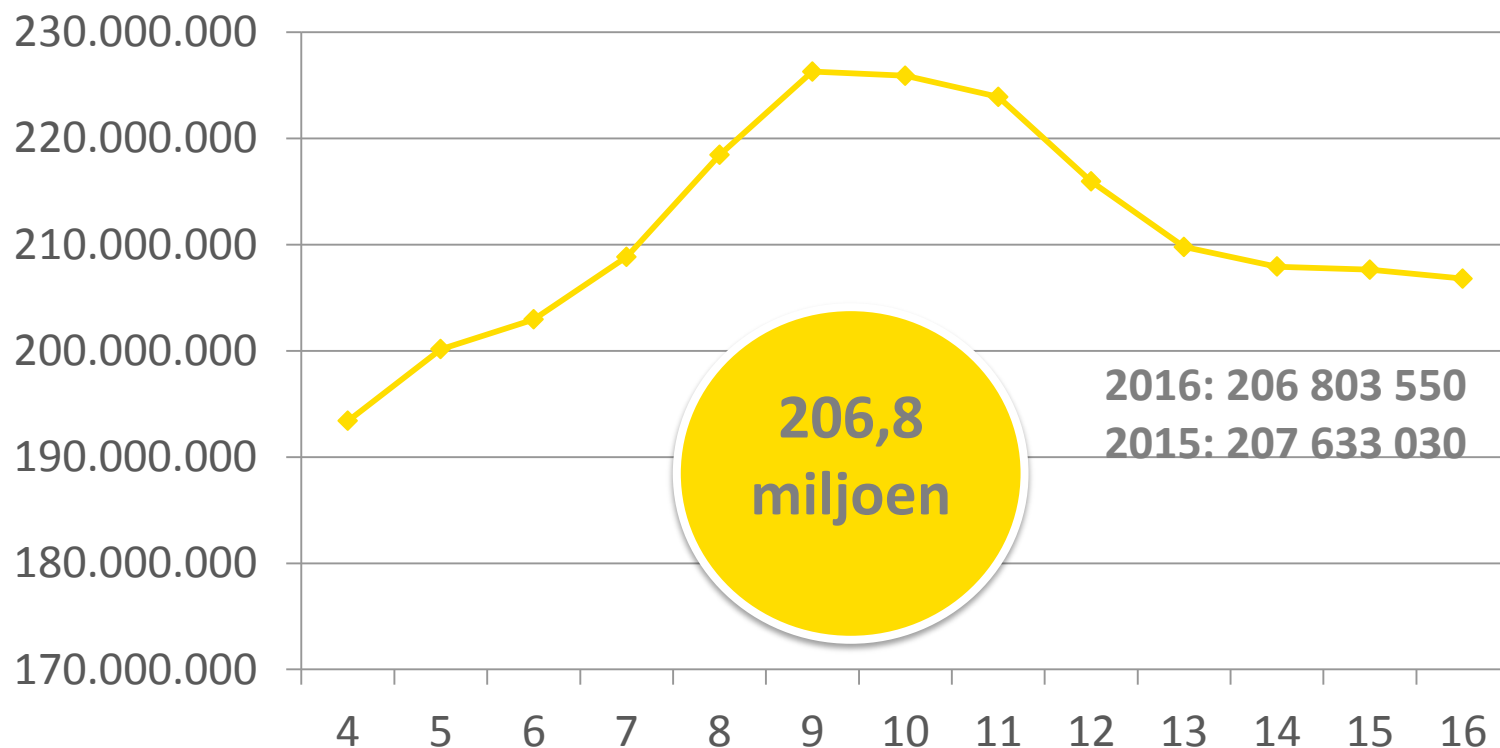

22/06/2017

Dia 4

Kilometers (incl. exploitanten geregeld vervoer en leerlingenvervoer)

Zeer lichte daling t.o.v. 2015.
Reden: verschillende actiedagen

Afgelegde kilometers 2016

Autobusdiensten							
Entiteit	Trolley	Tram	Eigen beheer	Exploitanten		Totaal	Alle diensten tesamen
				Geregeld	Leerlingenverv		
ANT	0	10.858.890	24.055.488	17.641.224	5.639.067	47.335.778	58.194.668
OVL	0	2.986.550	17.307.132	14.255.052	4.888.492	36.450.676	39.437.226
VLB	0	0	24.447.827	19.963.082	3.121.812	47.532.721	47.532.721
LIM	0	0	14.207.171	13.147.590	3.228.736	30.583.497	30.583.497
WVL	0	2.952.783	14.286.266	9.539.023	4.277.366	28.102.655	31.055.438
TOTAAL	0	16.798.223	94.303.884	74.545.970	21.155.473	190.005.327	206.803.550

Plaatskilometers

	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Plaatskm	22.561.551.734	21.816.248.147	22.214.503.593	21.346.057.075	21.455.881.747	21.789.201.680
Groeipad		-3,30%	1,83%	-3,91%	0,51%	1,55%

Inclusief aanbod leerlingenvervoer

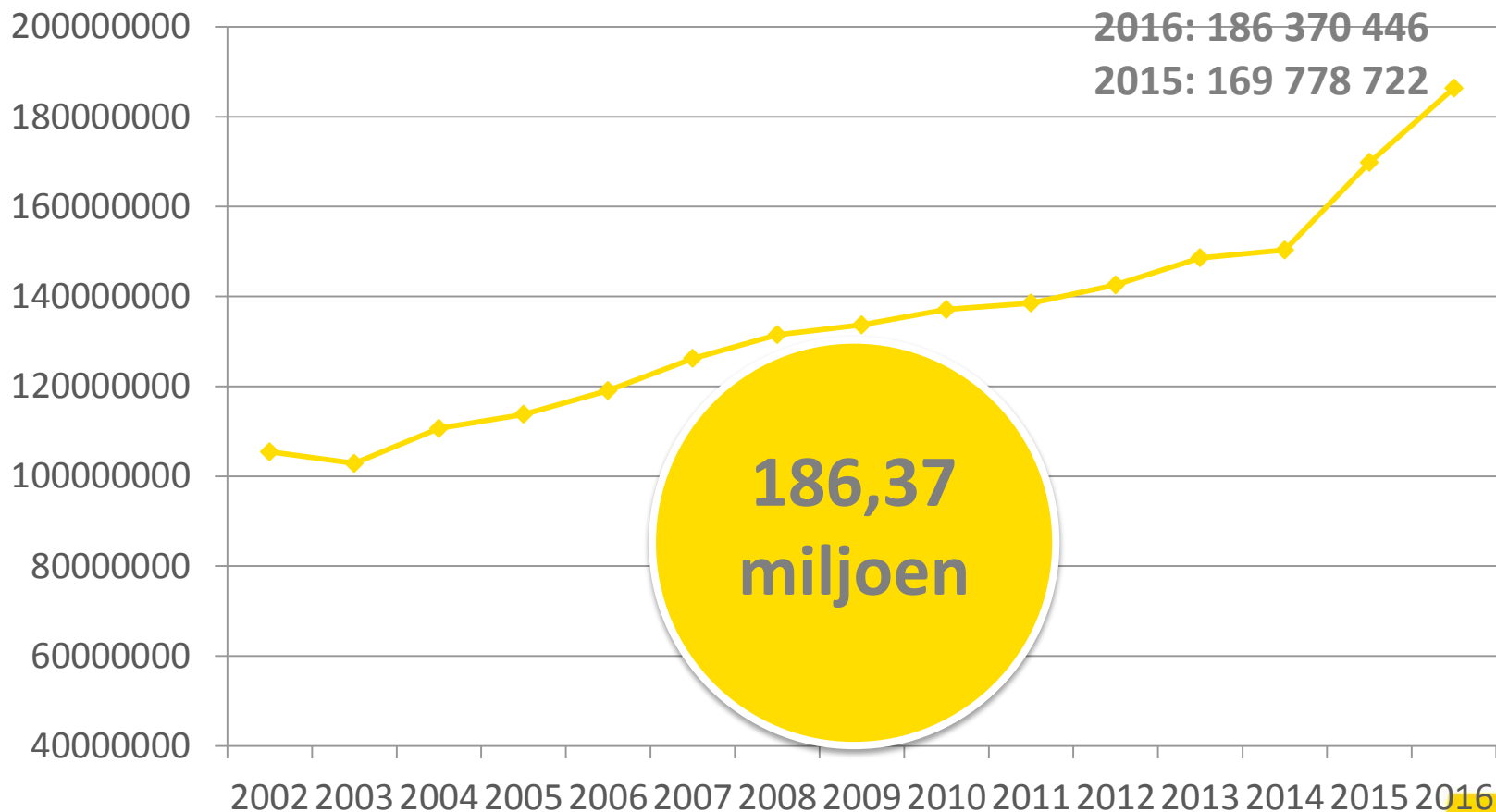

22/06/2017

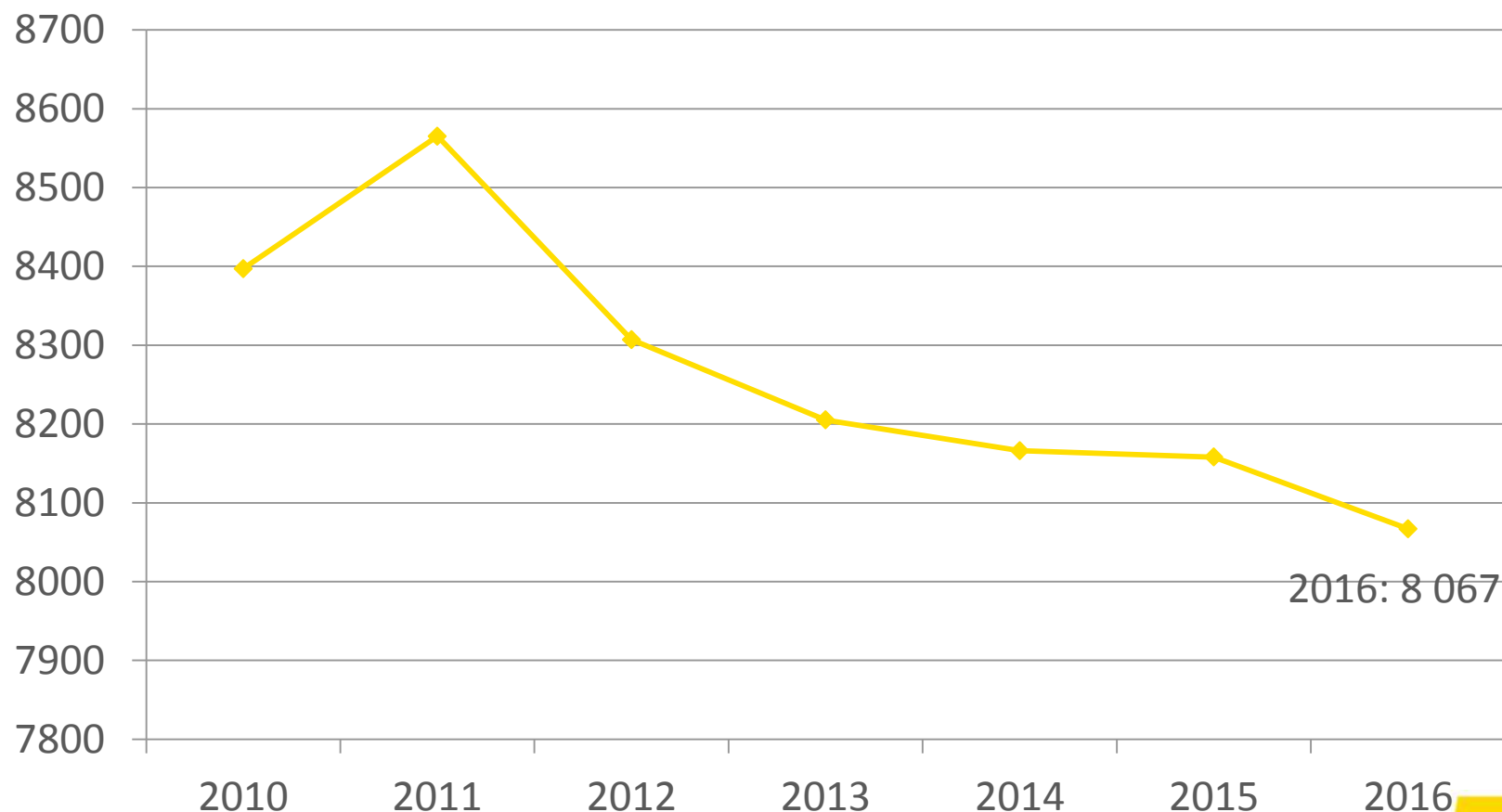
Dia 7

Evolutie netto-vervoerontvangsten

Evolutie personeelsaantal 2010 – 2016

Kostendekkingsgraad

	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Opbrengsten	157.712	166.173	170.789	180.204	209.215	226.130
Kosten	1.058.144	1.087.539	1.119.287	1.143.841	1.117.818	1.113.531
Kostendekking	14,9	15,3	15,3	15,8	18,7	20,3

In K euro

22/06/2017

Dia 10

Voertuigen

Investerings van 27 miljoen euro in
131 nieuwe bussen

Albatrossen: + 25 in 2016
Totaal eind 2016: 54

Stelplaatsen

- Codewoorden: duurzaam, veilig & extra capaciteiten
- (Ver)nieuw(d)e stelplaatsen in 2016: Tielt-Winge, Haacht, Sint-Niklaas en Leuven

Tevredenheidsmeting

22/06/2017

Dia 13

Tevredenheid reizigers

Algemene
tevredenheid

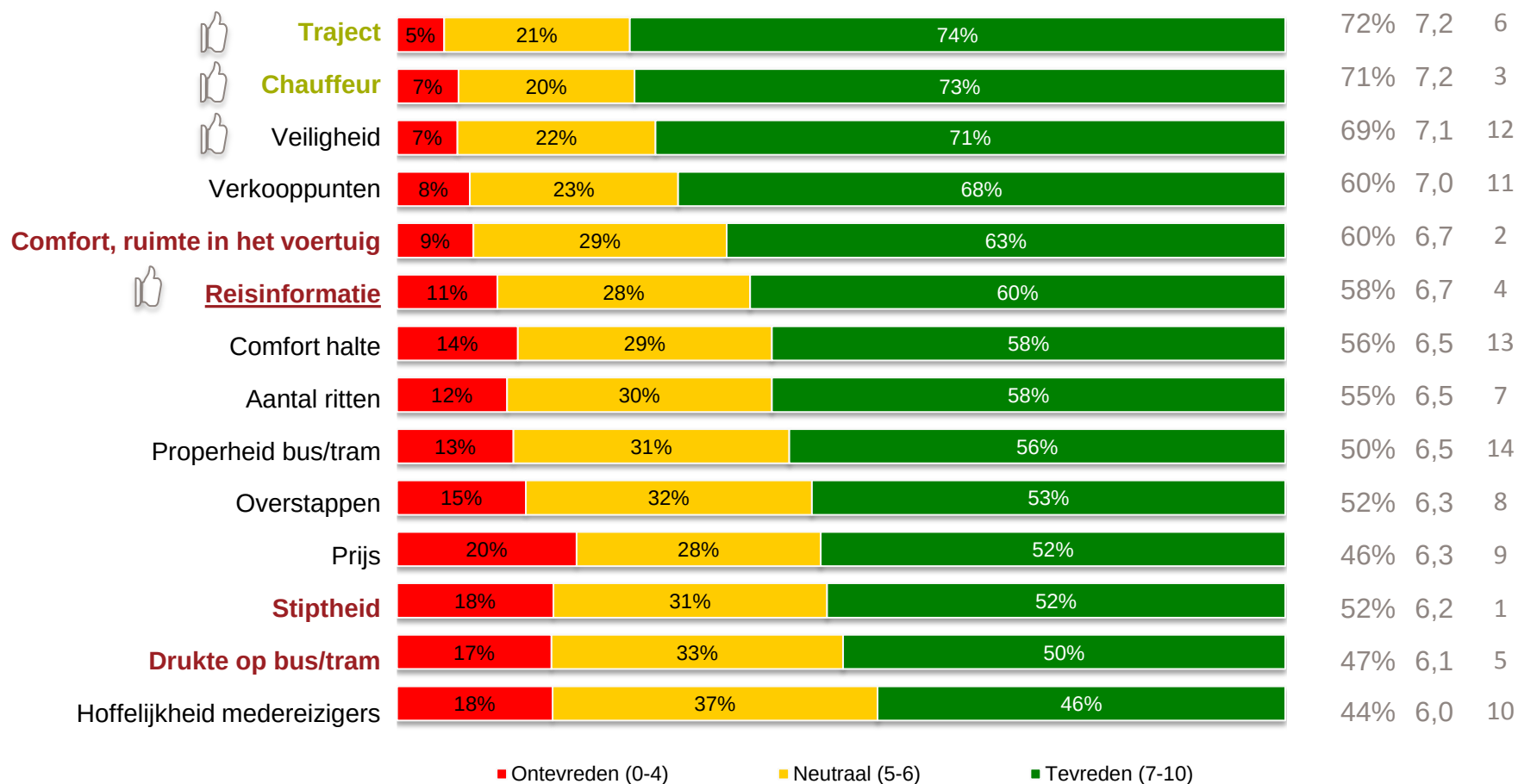
71 %

Vriendelijkheid
chauffeurs

73 %

De tevredenheid over **traject**, **chauffeur** en **veiligheid** ligt het hoogst.
Stiptheid en **drukke** zijn prioritaire aspecten, maar scoren laag.
 Vier van de zes aspecten halen de vooropgestelde doelstelling in zake tevredenheid

2015 Gemid.Belang

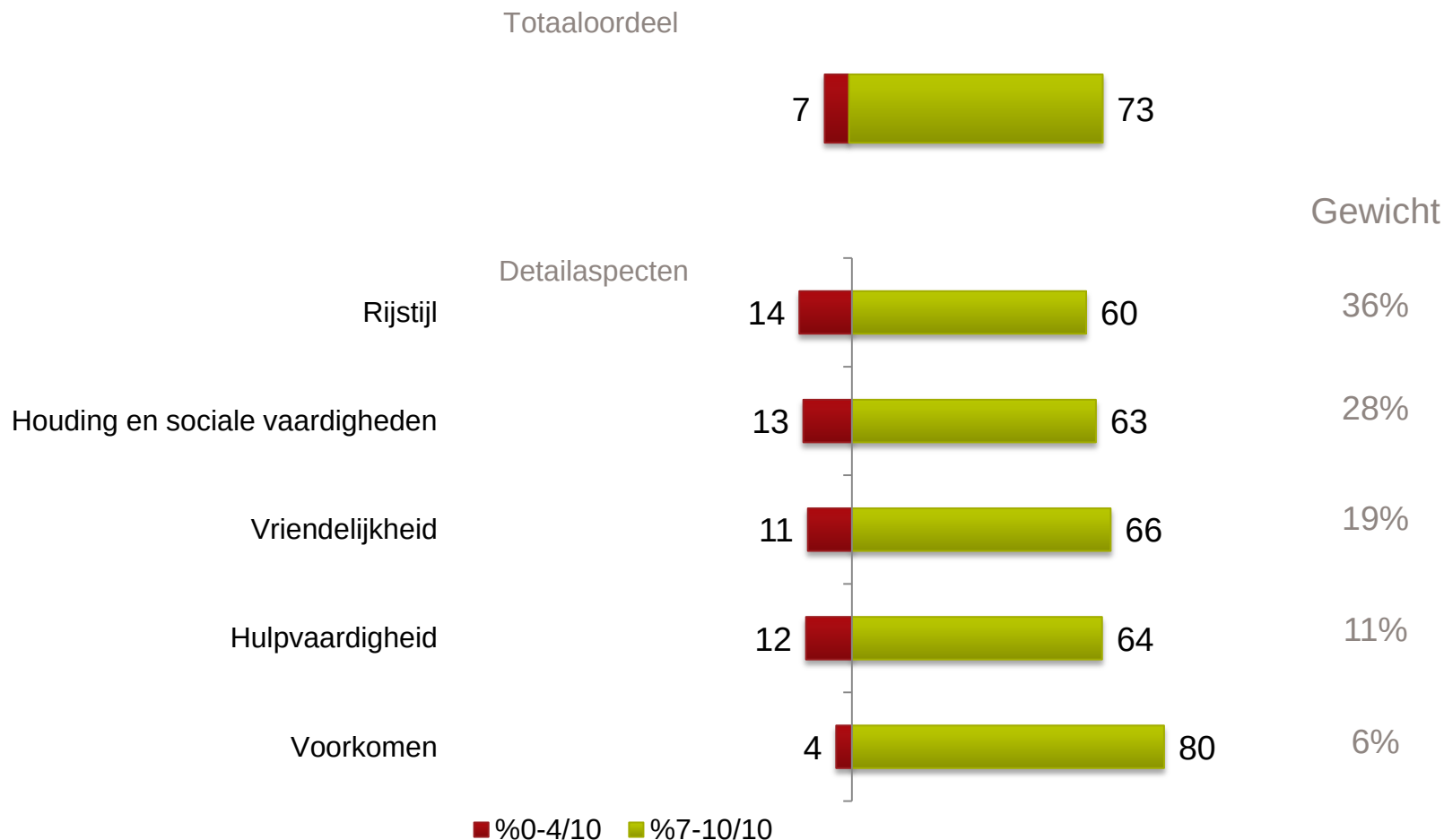
Basis: n=alle reizigersritten, aspecten doelstelling >=70%, aspecten stijgende trend, prioritaire verbeterpunten, sterkhouders

De cijfers achter elk aspect, geven de prioritaire rangschikking weer.

Het is zeer belangrijk dat de **chauffeur** er een **veilige rijstijl** op nahoudt, alsook dat hij **sociaal vaardig** is. De tevredenheid hierop is zeer hoog. In Antwerpen en Oost-Vlaanderen is men over de chauffeur minder tevreden.

CHAUFFEUR

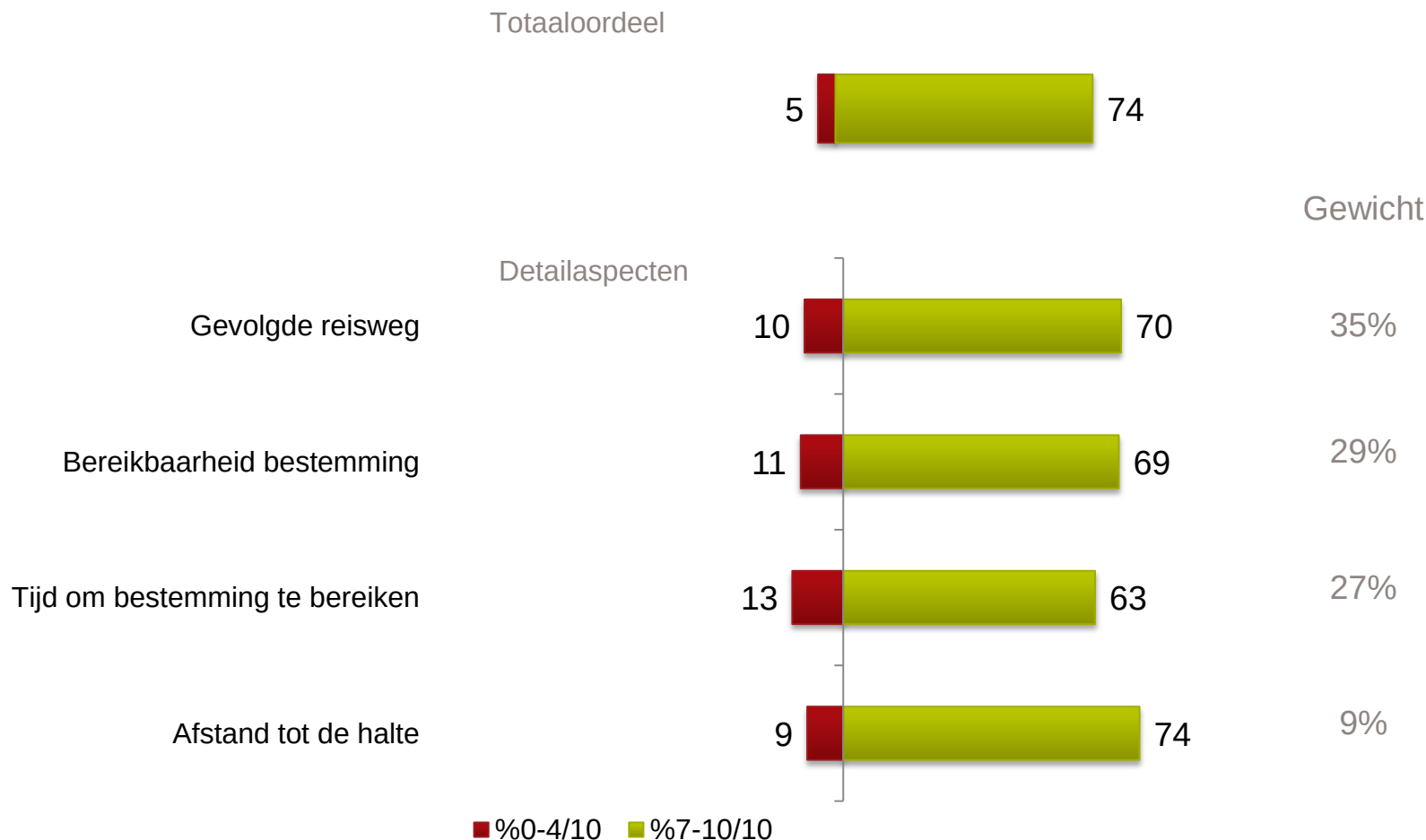

Reizigers zijn zeer tevreden over **het traject**. De zeer frequente gebruikers zijn hier net iets minder tevreden over. De gevolgde reisweg en de bereikbaarheid van de uiteindelijke bestemming wegen hier het zwaarst in door.

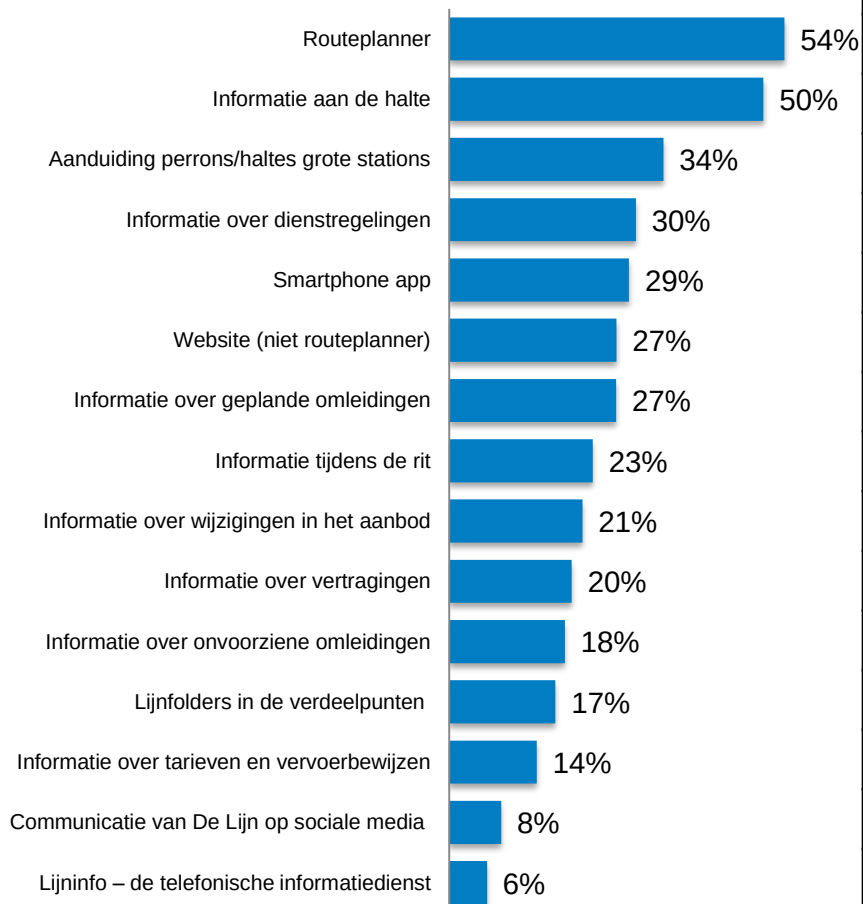

TRAJECT

Basis: n=alle reizigersritten – detailaspecten enkel voor wie het aspect gekozen heeft

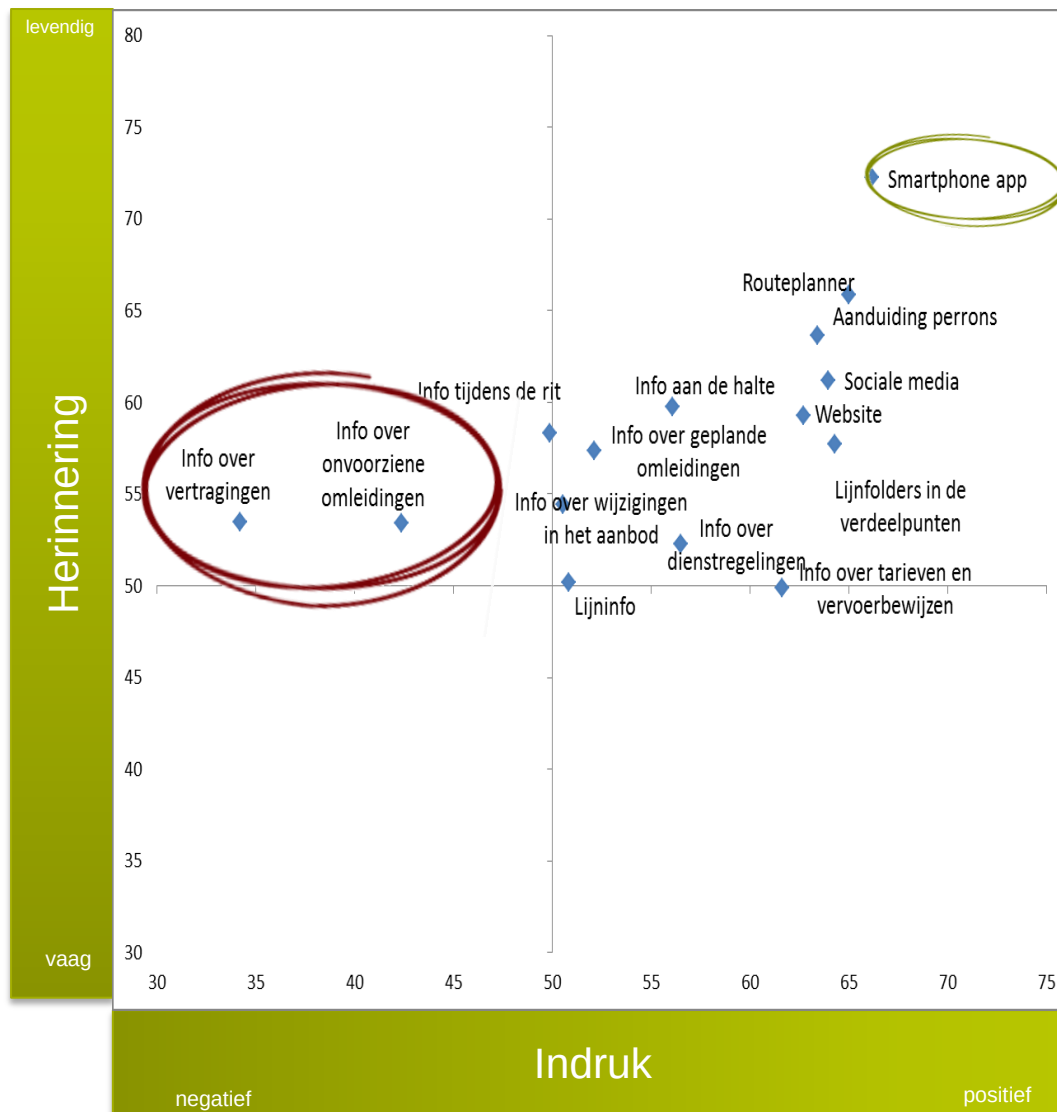
Reisinformatie wordt het vaakst ervaren via de routeplanner of via informatie aan de halte. Jongeren zijn meer vertrouwd met de digitale toepassingen, terwijl dit bij ouderen minder het geval is.

TOTAL	LEEFTIJD				
	12-17j	18-24j	25-49j	50-64j	>=65j
54	55	66	55	48	37
50	45	56	52	50	43
34	32	41	34	33	27
30	19	34	32	35	26
29	38	45	30	13	7
27	27	36	27	19	18
27	23	25	29	32	24
23	19	22	23	26	25
21	14	23	24	23	19
20	11	23	21	21	19
18	16	19	20	21	17
17	15	10	16	22	27
14	16	14	15	15	10
8	8	15	8	3	4
6	11	3	6	6	6

Basis: n=alle reizigersritten enkel voor wie het aspect reisinformatie gekozen heeft

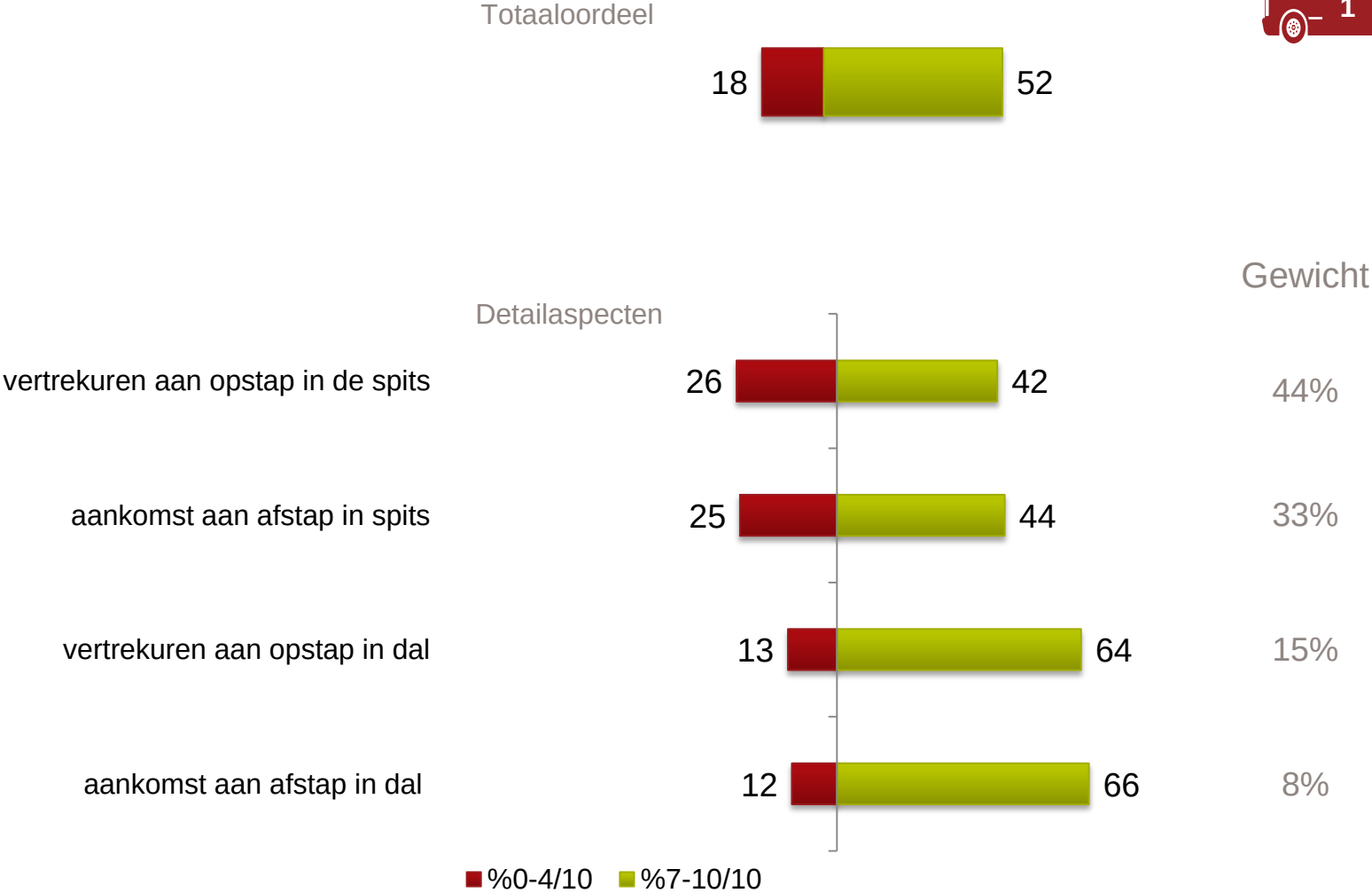
De **smartphone app** heeft de meest levendige positieve indruk nagelaten, terwijl **informatie over vertragingen en omleidingen** een minder positieve indruk heeft nagelaten.

Stiptheid is het belangrijkste aspect. Voornamelijk de **spitsuren** zijn hier belangrijk en scoren ook minder goed.

STIPTHEID

Basis: n=alle reizigersritten – detailaspecten enkel voor wie het aspect gekozen heeft

Drukke in de spits en je vlot kunnen bewegen in het voertuig zijn de belangrijkste aspecten binnen drukke, bovendien kennen ze een groot aandeel ontevredenen.

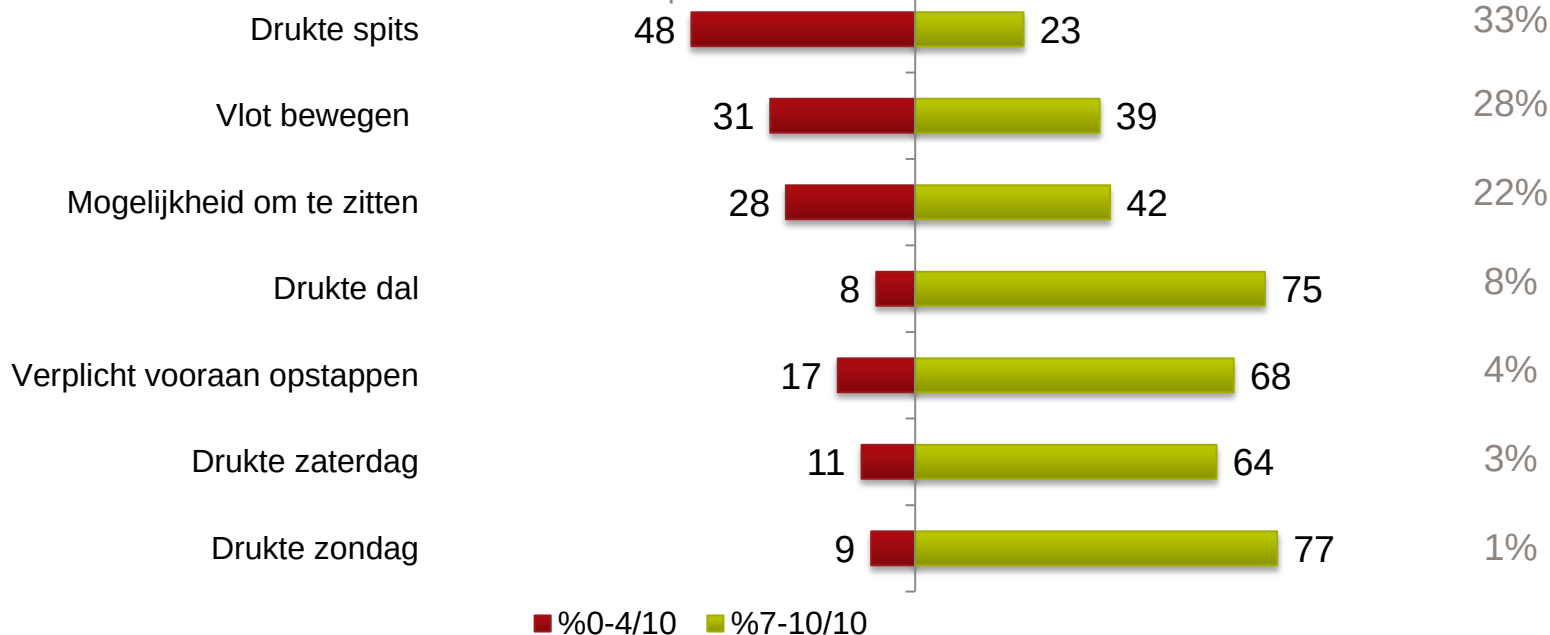
DRUKTE

Totaaloordeel

Gewicht

Detailaspecten

Beheersovereenkomst & ondernemingsplan

22/06/2017

Dia 22

Beheersovereenkomst

Goedgekeurd door de raad van bestuur van De Lijn op 22 december 2016

Goedgekeurd door de Vlaamse Regering op 23 december 2016

Looptijd: 1 januari 2017 tot 31 december 2020

De Lijn en de Vlaamse Regering leggen de principes voor samenwerking vast tijdens:

- De transitie van basismobiliteit naar basisbereikbaarheid
- Het intern operatorschap van De Lijn voor het kernnet en het aanvullend net van het Vlaams stads- en streekvervoer

Beheersovereenkomst

Ambitie: ook na 2020 aangeduid worden als interne operator voor het kernnet en aanvullend net

Daarom duidelijke doelstellingen die de focus van De Lijn bepalen de komende jaren.

Kader:

- De Lijn 2.0
- De reiziger centraal
- Interne efficiëntie
- Intensief investeringsbeleid

Doelstellingen

- Strategische doelstellingen zoals geformuleerd in het Regeerakkoord en de Beleidsnota
- Operationalisering van deze strategische doelstellingen
  - 19 doelstellingen als interne operator
  - 6 operationele transitiedoelstellingen

Indicatoren

Duidelijke definities en streefwaarden bepaald

Jaarlijkse evaluatie van de beheersovereenkomst:

- Kwalitatieve beschrijving van de ondernomen acties
- Opvolging van de indicatoren: duidelijke definities en streefwaarden/kengetallen werden bepaald
  - Streefwaarden = de realisatie in grote mate of volledig in handen van De Lijn
  - Kengetallen = de realisatie is in grote mate afhankelijk van derden

Nulmeting opgeleverd: status van de indicatoren op 31/12/2016

Jaarlijkse evaluatie wordt opgesteld en overgemaakt aan Minister Ben Weyts tegen 31 maart, na goedkeuring raad van bestuur De Lijn.

Ondernemingsplan

- Geeft aan hoe doelstellingen uit beheersovereenkomst zullen gerealiseerd worden
- Programma 2017 – 2020 (= meerjarencomponent)
- Acties:
  1. Deel 1: acties die we in 2017 zullen ondernemen om strategische en operationele doelstellingen uit beheersovereenkomst te behalen
  2. Deel 2: acties voor organisatiebeheersing, welzijn, diversiteit en gelijke kansen

Opvolging

- Jaarlijkse evaluatie van het ondernemingsplan wordt opgesteld en overgemaakt aan Minister Ben Weyts tegen 31 maart, na goedkeuring raad van bestuur De Lijn.
- 3- maandelijks opvolging van de acties

Operationele doelstellingen als interne operator

SD 1 We verplaatsen ons tijds- en kostenefficiënt: naast inspanningen om de mobiliteitsvraag maximaal onder controle te houden en te spreiden, worden alle schakels in ons vervoersnetwerk optimaal benut en verknoopt.

1. Tevredenheid reizigers

- Rapportering Vlaamse Ombudsman
- Overdracht opdracht reizigersbevragingen (vanaf 2019)

2. Aantrekkelijk vraaggestuurd aanbod

- Conceptuele uitwerking kernnet en aanvullend net
- Reizigerstellingen i.k.v. capaciteitbeheer
- DBS promoten i.k.v. woon-werkverkeer
- Buzzy Pazz promoten i.k.v. woon-schoolverkeer

3. Combimobiliteit

22/06/2017

Dia 28

Operationele doelstellingen als interne operator

4. Modusonafhankelijke ticketing- en tariefintegratie

- Ticketing- en tariefintegratie
  - GEN Gent en GEN Antwerpen: gesprekken met NMBS lopende, tariefformule wordt uitgewerkt in 2017
  - GEN Brussel: gesprekken lopende met NMBS, TEC en MIVB. Vandaag reeds Jump en MTB. In 2017 uitbreiding onderzoeken.
- Contactloos EMV
  - Januari 2017: publicatie bestekken subprojecten
  - Juni 2017: gunning
  - Nadien ontwikkeling belangrijkste elementen → achterliggend, geen impact op reiziger en niet zichtbaar
- M- ticket:
  - Akkoorden sluiten met kandidaat – leveranciers
  - Aankoop vergemakkelijken

Operationele doelstellingen als interne operator

5. ReTiBo

- Brede uitrol betalende MOBIB- abonnementen
  - Q2 2017: lancering verkoop op MOBIB van alle jaarabonnementen
  - Q4 2017: lancering verkoop op MOBIB van de abonnementen met korte looptijd + PmH- abonnees
- 2017 – 2018: operationele toepassingen op boordcomputer in gebruik nemen → dynamische info voor reizigers en chauffeurs mogelijk

SD 2 We vertrekken van een sterke en betrouwbare netwerken die elke deelnemer garantie geven op een betrouwbare reistijd en een kwaliteitsvolle, volledige verplaatsing

Dia 30

6. Tevredenheid steden en gemeenten

- Ronde van de gemeenten

22/06/2017

Operationele doelstellingen als interne operator

7. Reizigersinformatie

- Next stop informatie op de voertuigen
  - Halteaankondiging voorzien bij nieuwe voertuigen (hardware)
  - Vanaf 2018 benodigde software in gebruik nemen
- Reizigersinformatie aan de haltes
  - Najaar 2017: voertuigen uitrusten met nieuwe software op boordcomputer
  - Vanaf 2018 (stapsgewijs): IVU-ream timer-server → voor reizigersinformatie éénzelfde bron gebruiken
- Diverse acties: customer journey, gebruiksvriendelijkheid apps en website, Omni-Channel communicatie met klant, open data,...

8. Toegankelijkheid

- Toegankelijk wagenpark
- Toegankelijke halte-infrastructuur
- Opleidingen
- Innoverende campagnes
- Reservatieplicht

Operationele doelstellingen als interne operator

9. Stiptheid en betrouwbaarheid van de dienstverlening

- Aanpakken doorstromingsproblematiek
  - Task Force Doorstroming
  - KAR- project
  - Sensibiliseren (lokale) weggebruikers
- Betrouwbare dienstverlening

10. Tarieven De Lijn

- Indexering tarieven per 1 februari 2017
- Voorbereiding indexering tarieven 2018-2019
- 2018: evalueren tariefaanpassing 2015
- 2020: verdere optimalisering van tariefstructuur & tariefdifferentiatie

Operationele doelstellingen als interne operator

11. Strijd tegen zwartrijden en overlast

- Communicatie
- Flexibele en gerichte inzet lijncontroleurs
  - Doel: aanzetten reizigers tot kopen geldig vervoerbewijs voor elke rit die gemaakt wordt bij De Lijn
  - Lijncontroleurs inzetten op plaatsen en tijdstippen waar zwartrijden veel voorkomt

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Vlaanderen	1.435.456	1.494.475	1.730.863	1.860.563	2.068.009	2.130.418	2.443.880
% stijging t.o.v. jaar -1		4,11%	15,82%	7,49%	11,15%	2,92%	14,71%
Te behalen norm		1.507.229	1.582.590	1.661.720	1.744.806	1.832.046	2.130.418

Operationele doelstellingen als interne operator

SD 3 We bouwen aan een vooruitstrevend Vlaams verkeersveiligheidsbeleid

12. Verkeersveiligheid

- Personeelsopleiding
- Personeelsbegeleiding
- Eenduidig gelijkgesteld, rechtvaardig en sensibiliserend boetesysteem
- Technische veiligheidseisen voertuigen / infrastructuur De Lijn
- Blijvende sensibilisering weggebruiker

13. Sociale veiligheid

- Analyse Veiligheidsmonitor
- Continue evaluatie veiligheidsverhogende maatregelen
- Camerabewaking voertuigen

Operationele doelstellingen als interne operator

14. Beveiliging

- Risicoanalyse
- Bepalen beveiligingsmaatregelen en financieringsbehoefte
- Responseplan opstellen en oefenen

Operationele doelstellingen als interne operator

SD 4 Investeren in mens en leefomgeving

15. Geïntegreerd investeringsbeleid

- Principes bij opstellen fysisch programma

16. Groen openbaar vervoer

- Vergroening voertuigenpark: levering van 135 EURO VI- bussen in 2017
- Voorbereiding opstartproject batterij-elektrische bussen

17. Plan vastgoed

- Masterplan Vaste Activa

Operationele doelstellingen als interne operator

SD 5 Interne organisatie: inzetten op een slankere en wendbare overheid

18. Kostendekkingsgraad

- Definitie → zoals gedefinieerd door het INR voor sectorbepaling
- Benchmark MIVB en TEC

19. Efficiëntiepad

- Definitie graadmeter interne efficiëntie (≠ kostendekkingsgraad!)

Operationele transitiedoelstellingen

1. Ondersteuning vervoerregio's
2. Vervoer op maat
3. Optimalisering netwerk De Lijn
4. Aandeel exploitanten De Lijn
5. Relatie met de Werkvennootschap voor (complexe) projecten

Operationele transitiedoelstellingen

6. Interne structuur afstemmen op vervoerregio's
  - Strategisch, tactisch en operationele regie
  - Organisatiestructuur

Nieuwe organisatiestructuur De Lijn

1. Waarom veranderen?
2. TO BE organisatiemodel
3. Samenvatting
4. Volgende stappen

Waarom veranderen?

Vlaams beleid zet in op kostenefficiënte multimodaliteit gestuurd vanuit de vervoerregio's

Verbeterte Performantie/Kostendekkingsgraad

BASISBEREIKBAARHEID

- Realiseren van een **efficiënt systeem** en een optimale bereikbaarheid binnen het budgettair kader
- Optimaliseren **kostendekkingsgraad** van De Lijn
- Garanderen van de **betaalbaarheid** voor de gebruikers

GELAAGD NET EN DE ROL VAN DE LIJN ALS INTERNE OPERATOR

- Het vervoersmodel van de toekomst bestaat uit een **hiërarchisch gestructureerd vervoermodel** in 4 lagen.
- De Lijn wordt de **interne operator** voor het kernnet en aanvullend net
- Lokale, (al dan niet private) partners zorgen voor initiatieven m.b.t. het **vervoer op maat**
- De Lijn heeft **niet** langer een **absoluut monopolie** binnen het stads/streekvervoer

DE VERVOERSREGIO

- De vervoersregio is een **permanent orgaan**, maar vormt geen nieuwe bestuurslaag
- De **lokale besturen** vormen de kern van de vervoersregio
- De **vervoerregio** bewaakt, stuurt en evalueert de realisatie van **basisbereikbaarheid**
- Elke vervoerregio wordt bijgestaan door een **mobiliteitsbegeleider** vanuit het modusneutrale departement MOW

MULTIMODALE REGIE

- De **regie** is in handen van de **Vlaamse overheid**, onder bevoegdheid van de minister voor Mobiliteit
- De (overkoepelende) **beleidsfunctie** wordt opgenomen door het departement MOW
- **Exploitatiefuncties** worden opgenomen door de IVA's, EVA's en private spelers
- Binnen de vervoerregio's wordt een **modus-onafhankelijke, lokale, mobiliteitsregie** georganiseerd

Multimodale integratie

Waarom veranderen?

Operationeel
Model 2020

Performante Interne Operator voor tram/bus vervoer van halte tot halte

Om de toekomstige uitdagingen aan te gaan, dient :

- ▶ De **perceptie bij de stakeholders** sterk te verbeteren
- ▶ De **performantie van de organisatie** snel en drastisch opgevoerd te worden

Hiervoor zal ingezet moeten worden op:

- ▶ Sterk stakeholder management met impact in de vervoersregio's
- ▶ Sterke centrale aansturing van processen en uitbouw van competenties,....
- ▶ ..... gecombineerd met een lokale uitvoering dicht bij de klant (stakeholders en eindgebruikers)
- ▶ Leiding vanuit een beperkt en wendbaar Excom met juiste profielen
- ▶ Het maximaal benutten van schaalvoordelen en synergiën
- ▶ Het voorzien van een optimale make/buy split

Waarom veranderen?

Stappen via 'De Lijn van de Toekomst' nu op **meer disruptieve wijze** doorgetrokken in nieuw organogram met volgende **3 principes**

'Close to the customer'

- ▶ Niet operaties, vervoersregio's zijn uitgangspunt
- ▶ Dicht bij de klanten (reizigers & stakeholders)

Maximaal centraal: expertise én sturing

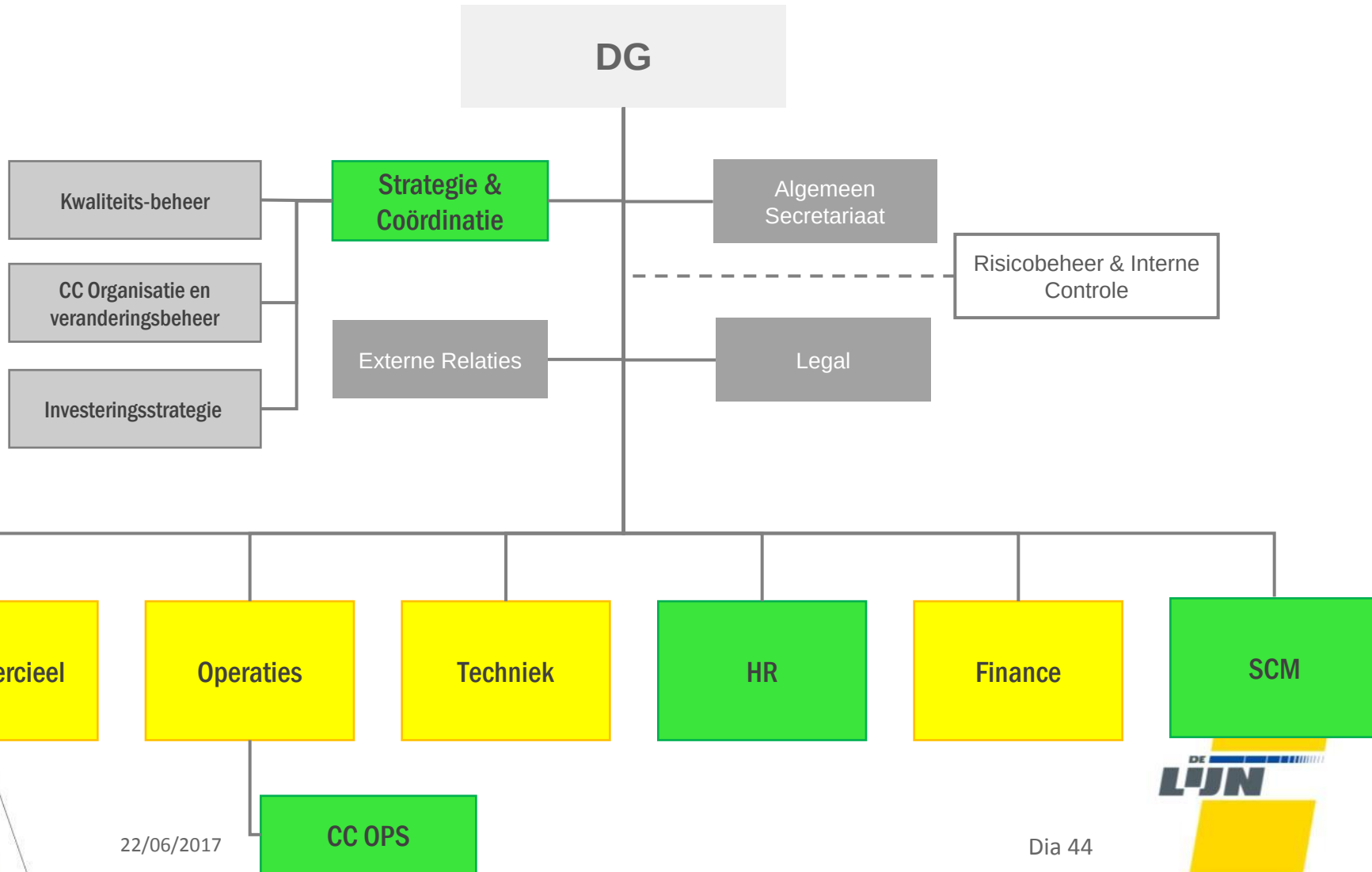
- ▶ Centrale functionele sturing via Business Unit model
- ▶ Operationele activiteiten regionaal beperken tot hoofdzakelijk uitvoerende activiteiten (geen expertise- of beslissingscentra)
- ▶ Bundeling operationele activiteiten/ verantwoordelijkheden op zonaal niveau

Daadkracht en wendbaarheid

- ▶ Beduidend minder managementlagen
- ▶ Compacter directiecomité met C-level profielen, wat vermijdt dat de operationaliteit bij de CEO ligt

TO BE organisatiemodel

22/06/2017

Dia 44

Samenvatting & conclusies

De Lijn 2020 : Performante Interne Operator voor tram/busvervoer van halte tot halte

- Focus op de **klant** en **vervoersregio's**
  - Kanteling naar klantgerichte organisatie
  - Vervoersregio's vervullen centrale rol in stakeholder- en klantgericht zijn
- **Vlakkere organisatie**
  - Entiteiten verdwijnen
  - Sterke centrale sturing met lokale uitvoering doorheen 2 zones en operationele regio's
  - Vermindering van aantal managementlagen
- Met een **beduidende impact** op managementstructuur, personeel en kosten
  - **Aanzienlijke synergie-effecten** kunnen gerealiseerd worden
  - Tegelijk, aandacht voor **opbouw van kerncompetenties**, met name voor Markt, Product en Verkoop (incl. stakeholdermanagement)
- Vereist doordacht **migratietraject**
  - Vastleggen van **aantal zones en afbakening** ervan (clustering van vervoersregio's)
  - Ondersteund door **footprint analyses** van Operaties en Techniek, met eventueel **bijkomende impact**
  - Verder uittekenen & verfijnen **opbouw directies** samen met nieuwe/toekomstige C-niveau
  - Opmaak finale roadmap en **transitieplan**

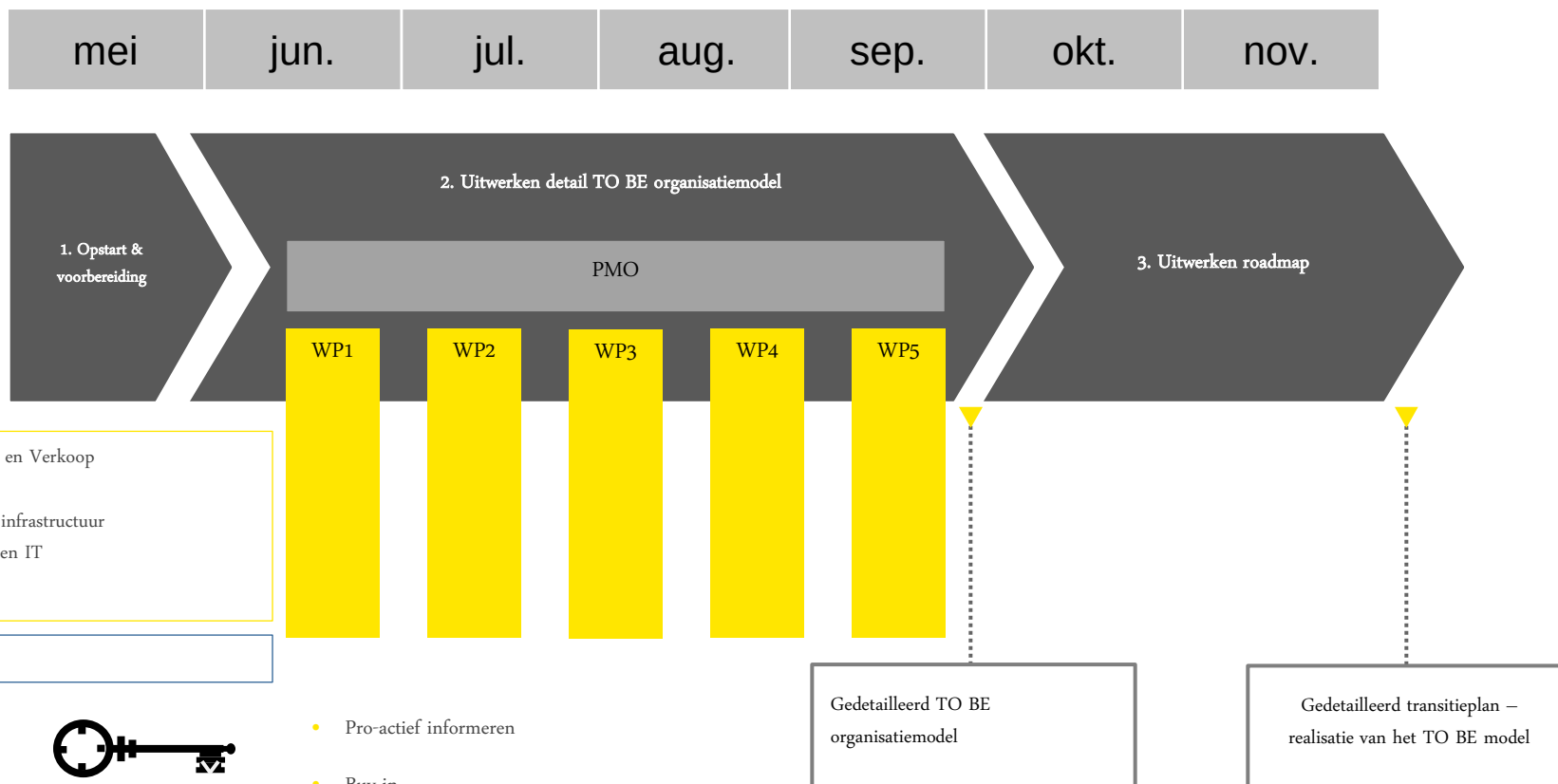

22/06/2017

Dia 45

Volgende stappen

22/06/2017

Dia 46

Volgende stappen

1. Opstart & voorbereiding

? Hoe wordt het project best opgestart

- Opzetten van PMO
- Aanduiden trekkers
- Voorbereiden van werkpakketten
- Maken van cases
- Ondersteuning communicatie
  - Raad van Bestuur
  - Vakbonden
  - Personeel

2. Uitwerken detail TO BE organisatiemodel

? Hoe kan men veranderen ten einde de beoogde doelstellingen en strategie te verwezenlijken

- Gedetailleerde organogrammen
- High level proces beschrijving
- Gedetailleerde governance structuur
- TO BE VTE
- Footprint studie (Exploitatie & Techniek)
- Functie beschrijvingen
- Competentie beschrijvingen
- RASCIS

3. Uitwerken roadmap

? Wat is de impact van het TO BE model en hoe vertalen we deze best in praktijk

- Gedetailleerde (change) impact assessment (structureel, proces, mensen, technologie)
- Implementatie/transitieplan*
  - Strategie
  - Plan
  - Verwachte resultaten
  - Opvolging/monitoring
- Go/no go criteria
  - Vereisten die voldaan moeten worden voor kan overgegaan worden naar de implementatie

Bedankt
voor uw aandacht

